

AE-104

April-2024

B.Ed., Sem.-II

B-105 : Social Science Content cum Method**Time : 2½ Hours]****[Max. Marks : 70**

1. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(1) શૈક્ષણિક સાધન સામગ્રી એટલે શું ? તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 7

(2) સમયરેખા એટલે શું ? તેની ઉપયોગિતા સમજાવો. 7

અથવા

1. (1) ચાર્ટ્સ વિશે જણાવી તેના પ્રકારો સમજાવો. 7

(2) નકશો એટલે શું ? નકશાનું શૈક્ષણિક મહત્વ સમજાવો. 7

2. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(1) આધાર પદ્ધતિનો અર્થ આપો. આધારોનું વર્ગીકરણ સમજાવો. 7

(2) કથનચર્યા પદ્ધતિની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. કથનચર્યા પદ્ધતિને સફળ કેવી રીતે કરશો ? 7

અથવા

2. (1) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ એટલે શું ? પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનું મહત્વ સમજાવો. 7

(2) પ્રવાસ પદ્ધતિના સોપાનોના આધારે પ્રવાસનું આયોજન કરો. 7

3. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(1) આગમન-નિગમન પદ્ધતિનો અર્થ આપો. વર્ગખંડમાં તેનો અસરકારક ઉપયોગ કેવી રીતે કરશો ? 7

(2) જુથ ચર્ચા પદ્ધતિ એટલે શું ? તેના લાભાલાભ જણાવો. 7

અથવા

3. (1) સહકારી પદ્ધતિનો અર્થ આપો. તેનો વર્ગખંડમાં ઉપયોગ કેવી રીતે કરશો ? 7

(2) કુદરતી પ્રદેશ પદ્ધતિનો અર્થ, સ્વરૂપ અને મહત્વ સમજાવો. 7

4. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

- (1) લોકશાહીમાં ચુંટણી પ્રક્રિયા અને મતદાર અને ગુપ્ત મતદાન વિશે સમજાવો. 7
- (2) વન્યજીવ સંરક્ષણ માટે લેવાયેલા પગલાઓની ચર્ચા કરો. 7

અથવા

4. (1) ગ્રાહક એટલે શું ? ગ્રાહકના અધિકારો સમજાવો. 7
- (2) ઉદ્યોગોનું મહત્વ સમજાવો. ઉદ્યોગોનું વર્ગીકરણ સમજાવો. 7

5. નીચેનામાંથી કોઈપણ 7 પ્રશ્નોના જવાબ આપો. 14

- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનમાં ઉપયોગી બે સામયિક અને બે વેબસાઈટના નામ આપો.
- (2) ટપાલ-ટિકિટનું મહત્વ સમજાવો.
- (3) પૃથ્વીના ગોળાના પ્રકારો જણાવો.
- (4) કથનચર્ચા પદ્ધતિના બે ફાયદા જણાવો.
- (5) આધાર પદ્ધતિની કોઈપણ બે મર્યાદાઓ જણાવો.
- (6) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિની બે વ્યાખ્યાઓ આપો.
- (7) પ્રવાસ પદ્ધતિના બે લાભ જણાવો.
- (8) કુદરતી પ્રદેશ પદ્ધતિની ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.
- (9) જુથચર્ચા પદ્ધતિની કોઈપણ ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.
- (10) ગુજરાતમાં આવેલા રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો જણાવો.
- (11) ગ્રાહકની બે ફરજો જણાવો.
- (12) ભાવવૃદ્ધિના કારણ તરીકે વસ્તી વધારો સમજાવો.

Seat No. : _____

AE-104

April-2024

B.Ed., Sem.-II

B-105 : Social Science Content cum Method

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer the following questions :

(1) What is teaching aid ? Discuss its types. 7

(2) What is timeline ? Explain its utility. 7

OR

1. (1) State about Charts. Explain its types. 7

(2) What is a Map ? Explain the educational importance of maps. 7

2. Answer the following questions :

(1) Give the meaning of source method. Explain the classification of sources. 7

(2) Explain the concept of lecture cum discussion method. How to make the lecture cum discussion method successful ? 7

OR

2. (1) What is Project method ? Explain its importance. 7

(2) Plan the tour based on the itinerary tour method steps. 7

3. Answer the following questions :

(1) Give meaning of Inductive-Deductive method. How to use it effectively in the classroom ? 7

(2) What is Group Discussion method ? State its benefits and demerits. 7

OR

3. (1) Give the meaning of co-operative system. How to use it in the classroom ? 7

(2) Explain the meaning, form and importance of the natural region method. 7

4. Answer the following questions :

- (1) Explain election process in democracy and electorate and secret ballot. 7
- (2) Discuss the steps taken for wildlife conservation. 7

OR

- 4. (1) What is a customer ? Explain consumer rights. 7
- (2) Explain the importance of Industries. Explain the classification of industries. 7

5. Answer any of the following 7 questions :

14

- (1) Give the name of two journals and two websites useful in social science.
 - (2) Explain the importance of postage-stamp.
 - (3) State the types of Globes of the earth.
 - (4) State two advantages of lecture cum discussion method.
 - (5) State any two limitations of source method.
 - (6) Give two definitions of project method.
 - (7) State two advantages of tour method.
 - (8) State four demerits of Natural Region method.
 - (9) State any four demerits of Group Discussion method.
 - (10) State the National Parks in Gujarat.
 - (11) State two duties of a Consumer.
 - (12) Explain population increase as a cause of inflation.
-